

STUDENTEN WEEKBLAD

REDACTEUREN:

C. G. J. VREEDENBURGH, W. L. Z. VAN DER VEGTE,
B. R. VAN LIDTH DE JEUDE, M. ELION, C. J. BOUTEN,
W. BADON GHYBEN, MEJ. G. F. M. J. VAN GELDER.

ORGAAN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR STUDIEBELANGEN.

18e JAARGANG.

No. 2.

DONDERDAG

7 OCTOBER 1915.

DIT BLAD VERSCHIJNT DONDERDAGS, BEHALVE IN DE VACANTIËN. DE ABONNEMENTSPRIJS IS f 3,50, BIJ VOORUITBETALING f 3,— PER JAAR. DE JAARGANG LOOPT VAN 1 OCTOBER TOT 30 SEPTEMBER. DE PRIJS DER ADVERTENTIËN IS 10 CTS. PER REGEL.

TECHNISCHE BOEK-
HANDEL EN DRUKKERIJ
J. WALTMAN JR., DELFT

INZENDINGEN TE BEZORGEN VOOR
MAANDAGMIDDAG 4 UUR AANHET
REDACTIE-ADRES: KOORNMARKT 62

Inhoud.

Bericht.

Prijsvraag voor Nieuw-Ingeschrevenen.

Prijsvraag „Ideaal Studentenleven”.

Delftsch Studenten-Corps.

Delftsche Stud. Amateur-Fotografen Vereeniging.
Odin, door A. M. Knottnerus.

Vereenigingsleven.

R. K. Studentenvereeniging „Sanctus Virgilius”.

Gedachten en Gedichten.

Uit verre legerkampen II, door C.
Herfst, door Jan F. R.
Enkele verzamelde mededeelingen over de Spaansche taal en de Spaansche landen, door J. B. Kerpestein.

Tooneel.

Trust en andere ideeën, door Wido.

Ingezonden.

Het „Comité Néerland-Belge d'Art Civique” en de wederopbouw van de Steden en Dorpen in België.

Technische Hoogeschool.

Propaedeutische examens na de Zomervacantie 1915.
Aanvang der colleges en oefeningen. (Vervolg).
Berichten.

Mededeelingen.

Vereeniging ter behandeling van Ethische en Godsdienstige Vraagstukken.

Adresveranderingen.

Correspondentie.

Het 5e vervolg van het Feuilleton blijft wegens plaatsgebrek tot het volgend nummer liggen.

BERICHT.

Bij het eindigen van den 17^{den} jaargang wordt aan de abonne's in herinnering gebracht dat losse banden voor dien jaargang bij den uitgever te bekomen zijn voor f 0.65, terwijl voor band en inbinden f 1.55 wordt berekend.

Bij den aanvang van den 18^{den} jaargang bestaat evenals vorige jaren gedurende October gelegenheid tot vooruitbetaling van het abonnement met f 3.--.

De uitgever verzoekt aan dames- en heeren-ingeschrevenen die het S. W. geregeld wenschen te ontvangen, daarvan opgaaf te doen aan den Boekhandel Binnenwatersloot 33.

Prijsvraag voor Nieuw-Ingeschrevenen.

Getrouw aan de gewoonte der laatste jaren heeft de Redactie van het Studenten Weekblad ook thans besloten een prijsvraag uit te schrijven voor Nieuw-Ingeschrevenen. Gevraagd wordt een stuk proza of

poëzie. Voor elk dezer groepen zal bij voldoende deelname een prijs worden uitgereikt.

De verwachtingen der Redactie zijn niet hoog gespannen, want de ondervinding heeft geleerd dat velen, die wel degelijk iets zouden kunnen leveren, zich laten weerhouden door misplaatste schroom. Om het gemakkelijker te maken werden in de laatste nummers een paar stukjes opgenomen, door nieuw-ingeschrevenen geschreven. Men weet dus dat de eischen niet hoog zijn gesteld, maar laat ieder dan ook mededingen. De Redactie wacht!

Moge blijken, dat ten onrechte de verwachtingen niet hoog zijn gespannen.

Inzendingen worden ingewacht tot Maandag 18 October, 4 uur 's namiddags. Zij moeten voorzien zijn van een pseudoniem, hetwelk ook voor moet komen op een afzonderlijke enveloppe, waarin naam en adres van de(n) inzendster of inzender wordt vermeld.

Prijsvraag „Ideaal Studentenleven”.

Na verlenging met een week, een laatste poging tot slagen van de redactie, is de inzendingstermijn voor deze prijsvraag onherroepelijk gesloten.

En nu moest dus de taak van de jury aanvangen om uit de „ontelbare” inzendingen er eenige te kiezen die voor bekroning in aanmerking komen.

Helaas, zoo heeft 't niet mogen zijn. Van „ontelbare” inzendingen geen sprake. Inplaats van de verwachte stapels brieven vonden wij, na de vacantie op de redactie-kamer weergekeerd, slechts een viertal epistels met 't opschrift „prijsvraag ideaal studentenleven”. En de inhoud hiervan . . . . . komt niet in 't S. W. en daarom zullen wij er ook maar verder over zwijgen.

De redactie besloot éenstemmig niet tot bekroningen over te gaan. Geen enkele inzending kwam er voor in aanmerking.

Zoo sterft dus onze illusie. We zijn te optimistisch geweest te denken dat dit onderwerp wel vele penpen in beweging zou brengen.

Korten tijd koesterden we de hoop dat onze zieke er nog boven op zou komen. Een enkele inzending onderscheidde zich van de anderen door ernst van opvatting en frischheid van gedachte, maar stijl zoowel als vorm lieten zooveel te wenschen over dat de inzending met recht „le dernier cri” der stervende was.

De redactie vestigt nu al haar verwachtingen op 't slagen der prijsvraag voor nieuw-ingeschrevenen, en hoopt dat 't eerste jaar den ouderen zal toonen dat zij 't in enthousiasme voor 't studentenleven gemakkelijk van hen winnen.

REDACTIE.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

Delftsche Studenten
Amateur-Fotografen Vereeniging,

Hoewel op het programma voor de dit jaar gehouden groenen-wedstrijd duidelijk vermeld stond, dat de inzendingen werden ingewacht voor Maandag 4 October 1915 des na-

middags 6 uur, is van het meerendeel der deelnemers **niets** ingekomen. Deze heeren, waarvan de namen hieronder vermeld staan, worden dus uitgenoodigd alsnog **ten spoedigste** aan hun **verplichting** te voldoen en uiterlijk op **Maandag 11 October 1915** hun werk in te zenden bij ondergeteekende.

Van onderstaande ex-groenen werd niets ontvangen:

A. H. Asselbergs.	J. P. Moquette.
L. S. Baddings.	R. M. Notosewojo.
M. J. Brenning.	P. A. Schreuder Peters.
J. F. Browne.	Sian Kee Teng.
A. J. Bulder.	L. Sollewijn Gelpke.
H. L. Dinger.	J. P. K. v. d. Steur.
H. G. Fokker.	M. Stok.
H. W. v. Freyburg.	Ch. E. v. d. Stadt
G. L. Goedhart.	C. P. J. Suverkropp.
B. G. v. d. Hegge Zijnen.	W. Tempelaar Lietz.
M. A. Julius.	F. J. J. Trapman
A. Lely.	O. J. Vrijburg.

Namens het Bestuur:

J. R. BOUTEN, *President*.
Phoenixstraat 46.

„Odin”.

Naar aanleiding van het Weekverslag in het S. W. van de vorige week wil „hm, hm” even opmerken, dat de veronderstelling van den steller van dat weekverslag, dat „hm, hm” liever onbekend heeft willen blijven, eene veronderstelling blijft, die echter onjuist is, daar „hm, hm”'s „wenschen” geen schuld hebben aan het niet noemen van zijn naam. Vermoedelijk zal het een onbewust abuis zijn geweest, voortgesproken uit de nog onervarenheid van den voorzitter en is wellicht te verontschuldigen, daar het 's voorzitters eerste optreden als zoodanig was.

Waarvoor ook zou „hm, hm” onbekend hebben willen blijven? Vrees voor blaam op zijn naam bij een fiasco had hij niet, daar 't niet de eerste maal was, dat hij „Odin's” groentjes aanvoerde. Maar bovenal niet, omdat de groenen-uitvoering van „Odin”, dank zij den goeden wil, ijver en men zou haast kunnen zeggen het enthousiasme van de groenen-medewerkenden zelf, nog ondanks de korte, haastige, zeer onvoldoende voorbereiding, toch slagen moest en gelukkig ook geslaagd is te noemen.

't Was dan ook voor „hm, hm” een genoegen om algemeen leider te zijn op de uitvoering, (want daartoe is hij op den avond zelf pas aangezocht).

Dat de groenen door „hm, hm” geheel getraind zouden zijn, is eene onjuistheid. Slechts had hij de training voor en de leiding van de vrije oefeningen en standen op zich genomen, gedurende de laatste dagen pas. Voor 't overige zijn ze getraind aan de toestellen en beziggehouden door *bestuursleden* van „Odin”, hetgeen een gelukkig en verblijvend verschijnsel voor „Odin” mag genoemd worden, daar vorige malen de hulpeloze en hulpbehoevende groentjes op één of een paar leden, die toevallig eens kwamen kijken, aangewezen waren.

't Pas *nieuwbenoemde* bestuur, (gekozen is hier niet op zijn plaats, want „Odin's” leden kiezen hun bestuursleden niet. Een lijstje van bestuurscandidaten, door 't *oude* bestuur voorgesteld, wordt opgehangen en een poosje later hangt er een lijstje met dezelfde namen, doch dan: „de *samenstellende* leden van het bestuur” genoemd). Dit nieuwe bestuur nu gaat, zooals een paar van zijn leden verzekerden, gelukkig den slechten weg, door de vorige, zeer laksche besturen gevolgd, verlaten en zal „Odin” tot nieuw leven trachten op te wekken. Dit zal het alleen kunnen bereiken, door de *leden vóór te gaan* in 't beoefenen van de edele gymnastiek, atletiek en schermsport en hun dit gemakkelijk te maken, door te zorgen voor een goed ingerichte, ruime en gezellige oefenzaal met goed verzorgde en onderhouden toestellen, wapenen, enz.

We willen hopen, dat het bestuur zijn goede voornemens zal ten uitvoer brengen en erin zal slagen „Odin” weer te maken tot eene vereeniging, waarvan 't Corps zal spreken; eene vereeniging, die niet meer alleen bestaat uit betalende leden en een onzichtbaar *werkeloos* (niet *werkloos*) bestuur; eene vereeniging, die op de Interakademiale wedstrijden fier durft en kan uitkomen, zonder een beroerd figuur te slaan. „Odin” moet weer worden eene vereeniging, die zich den naam van „*een der hoofdereenigingen van het Corps*” waardig toont; naar buiten en binnen wat presteert, en bloeit, doordat zij aan de leden van het D. S. C. de gelegenheid biedt, alle deelen van het lichaam tegelijk en afzonderlijk te ontwikkelen, de gezondheid en de

schoonheid van lichaamsbouw te bevorderen, zich ontspanning, afwisseling en verfrissing voor lichaam en geest te verschaffen tijdens den studietijd, dit alles door turnen, schermen, enz.!

Als 't bestuur dit alles *kan* en vooral *wil* bereiken, dan zal 't velen leden gaan als „hm, hm” met *dit* verschil, dat zij niet alleen voor de *vereeniging* „Odin” en de *aankomende groenen*, maar ook voor het *werkend bestuur* wat zullen overhebben, om dan allen tezamen, zoowel bestuur als *werkende leden* (want daaraan ontbreekt het de meeste vereenigingen, „Odin” niet te vergeten, maar al te dikwijls), „Odin” tot bloei en steeds toenemende kracht te brengen, met 't noodzakelijk gevolg: verhooging van geestkracht, opgewektheid en levensfrischheid van het D. S. C. en tot heil van het toekomstig geslacht!

Dus: eerstejaars en ouderen wordt lid van „Odin” en sluit U aan bij hen, die dit schoone doel willen nastreven! „Odin” moet den ouden roem herwinnen en dat kan, want de *krachten zijn er!*

„hm, hm”

(Anders genaamd

A. M. KNOTTNERUS).

Delft, 5 Oct. 1915.

VEREENIGINGSLEVEN.

R. K. Studentenvereeniging „Sanctus Virgilius”.

Op Donderdag 30 September hield „Sanctus Virgilius” haar eerste vergadering.

De voorzitter heet de vele aanwezigen welkom, in 't bijzonder de 40 candidaat-leden. Alsdan geeft hij het woord aan den Zeereerw. heer Pater Vrijmoed, moderator, die eene lezing houdt over: „Katholicisme en moderne cultuur”.

Na eenige inleidende beschouwingen over strevingen en stroomingen, die zich tegenwoordig voordoen, komt spreker tot de vraag, hoe de principieele verhouding moet zijn van den ontwikkelden katholieke ten opzichte van de moderne cultuur, zoowel in 't algemeen als in 't bijzonder.

De moderne cultuur heeft als grondslag het geestesleven der middeleeuwen, hoewel de ziel en de hoofdgedachte geheel anders geworden is. In de middeleeuwen werd alle wetenschap en kunst beheerscht door de godsdienstige gedachte; alles was hiervan doordrongen.

Bij de moderne cultuur echter is het geheel anders; de godsdienst is voor het grootste gedeelte verdreven uit alle takken van wetenschap, kunst, staatswezen en onderwijs; de leuze „*l'art pour l'art*” wordt in alle mogelijke toonaarden gezongen.

Dit ontbreken van de godsdienstige gedachte nu is de scheiding die bestaat tusschen het Katholicisme en de moderne cultuur.

Dat moet anders worden. Zooals andere ons zijn voorgedaan, moeten wij volgen, n.l. door uit te gaan van het Christelijk standpunt en de moderne cultuur te beschouwen en te onderzoeken door te beoordeelen en te kiezen in het licht van het Christendom.

Maar is iets in strijd met onze opvattingen over godsdienst en moraal, dan zijn wij verplicht het te verwerpen, al is het nog zoo mooi; omdat het niet kan dienen tot een hogere zedelijke ontwikkeling en beschaving.

Ten slotte richt spreker zich tot de candidaat-leden en drukt hen op 't hart, dat zij goed moeten begrijpen en doordrongen zijn van deze tegenstelling en wijst hen op het leeken-apostolaat als op een plicht, die hen is opgelegd.

De voorzitter dankt den moderator voor zijn keurige lezing en sluit de vergadering.

GEDACHTEN EN GEDICHTEN.

Uit verre legerkampen.

II.

Vandaag moest er dan een uitkijkstelling gebouwd worden en deze verheffende bouwerij kwam onder het commando van onzen dikken technoloog. Met een goed geheugen wist hij blijkbaar zich te herinneren, dat een heele mooie houtverbinding was het halfhoutsch overkeepen en dapper ging hij met de zaag aan de gang, om uit alle stijlen flinke brokken weg te zagen.

Een buitenstaander weet niet bij welk een prachtig wapen wij zijn. Allé technici uit Delft zijn er welkom. Worden er na een zeer korte opleiding — o, de moeite niet — vaandrig, officier, kapitein! Technologen, scheepsbouwkundigen, eerstejaars en zij, die in Delft zouden gaan studeeren,

— alle technici zijn geld waard bij ons wapen. We leeren ze in de eerste plaats graven, en zelf bestudeeren ze het dan, hoe de lijn te trekken is; — recht of gebogen, met een wonderlijke kromming, — de lijn die aangeeft de plaats, waar ééns de loopgraaf gegraven zal zijn.

Ja, in het lieflijke dorp, waar wij thans wonen, zou ons wapen zonder de hulp van Delft hulpeloos en kaderloos zijn. Onze sergeant-majoor administrateur is een Delftenaar in een zeer chique grijslinnen pakje. Oud-thesaurier niet waar? Onze korporaals zijn eerste of tweedejaars en onze vaandrags oud-kroegbestuurders. Wij hanteeren de toegepaste mechanica bij de berekening van de houten liggers onzer noodbruggen en als er een civiele sergeant bij onze compagnie verdwaald is, dan laten we die $C_6H_2(NO_2)_3OH$ koken uit het overschot van onze carbolineum.

We geven ook verlof, — vrij reizen naar Delft. We zijn niet kleinzielig en we hebben onze eigen voorschriften. Maar heel curieus is ons strafsysteem. We hebben om dan te beginnen, een groentijd ingesteld. We kunnen het dan ook doen. Eereleden van den Senaat hebben we hier in overvloed en oud-presidenten van het kroegbestuur ook. Alle jaren zijn vertegenwoordigd; de N. C. S. V., Igov en Gio, allen hebben hier hun dépendance. Onze orders worden opgesteld door een oud S. W.-man en de Handleidingen-vereening bezorgde vanuit Utrecht de voorschriften van de veranderingen.

Maar nu over onze groentijd. We hebben één sergeantje, dat zich pas voor 't eerst in Delft heeft laten inschrijven. Hij mag geen boordje in de kraag van zijn uniform dragen en Zaterdagmiddags moet hij strafexerceeren. Dan mag hij dagdienst en andere nuttige bezigheden verrichten ten dienste van zijn vaderland en hem zelf. Onze groentijd is buitengewoon leerzaam en opvoedkundig. Er moest eigenlijk eens in een brochure precies betoogd worden, waarom. Maar waarlijk, zou de Senaat van het D. S. C. niet goed doen bij ons eens te kijken, hoe wij het doen? Bij de landstorm is nog plaats te over. Of ook konden eenigen groenen uit Delft hier gedetacheerd worden bij onze compagnie. Het zou een aardige tijdpassering zijn voor ons kader, dat dan ten deele naar Delft gedetacheerd zou kunnen worden in ruil.

Onze groentijd is een onderdeel van ons strafsysteem, en ons strafsysteem is geïnspireerd op den groentijd. Het strafexerceeren maakt op mij altijd de impressie van een brulavond. Naar het voorbeeld van de groenenboekjes hebben wij straflijsten ingesteld en we rukken ook met muziek uit. We zingen alleen niet: „Overal, overal, waar de meisjes zijn....” enz., maar bij voorkeur: „En we gaane na Santfoort, an de sei....”

Onze rijjool op karren met hout is bedaarder dan die in Delft, maar we rijden ook met de vier. We nemen geen glazen aan roode lintjes mee, maar we doen onze champagne in veldflesschen met vacuum wanden.

Ik sprak dan van de uitkijktoren van onze technoloog. Een uitkijktoren, al is die nog zoo dwaas gebouwd, is goed om een overzicht te krijgen over de omgeving.

De geestelijke uitkijktoren, die ik hier aan de Delftenaars biedt om onze compagnie te overzien, is ook dwaas gebouwd, maar toch ook zeer nuttig. Ik wou, dat het aan iemand gelukte om te zien, wat ik hem laat kijken. Ik laat het kijken, maar zie er zelf zoo weinig van. Want het is een vreemde geschiedenis, die Delftsche compagnie in ons landelijke dorp. Kleine groentjes en jongere jaars zullen hiervan niets begrijpen en dat zal hun dit stuk wel leeren waardeeren. Ze zullen, hoop ik, de traditie van het oude S. W., met zijn weekverslagen, die ook door allen, die ze niet snaptten, leuk werden gevonden, — toch wel willen ophouden!

C.

Herfst.

Dagen van helderen zonneshijn, en zeldzaam rustige stilte; dagen van kalmte, met klare heldere luchten en tere avondnevelen. Een stil tentoonspreiden van prachtige kleuren, maar een schoonheid zonder kracht, zonder jong, fris leven.

De Herfst is een stille herinnering aan eens gekende kracht; de zonnige herfstdag, een glimlach bij 't denken aan eens gekend geluk.

Dagen van sombere kille mist, troostloos en vaag, soms uitbarstend in woedende stormen, alles verscheurend wat nog herinnert aan vroegere pracht.

't Is als een sombere herinnering aan niet geslaagd pogen, aan desillusie en nagestreefde idealen.

't Is een woest vernietigen van 't oude, maar onder de overblijfselen zijn veilig verborgen de kiemen voor 't nieuwe.

Als de stille avonden komen en al 't aardse gehuld wordt in vage nevels, dan blinken hoog boven alles de sterren, 't symbool van 't eeuwige onvergankelijke zijn. Als de opkomende maan de omgeving zacht doet verschijnen, en het dromerige licht aarde en hemel verbindt, dan is het of iets van dat onvergankelijke in alle leven is gekomen, en de tijdelijke ondergang wordt de voorbereiding voor het nieuwe, meer volmaakte.

JAN F. R.

Enkele verzamelde mededeelingen over de Spaansche taal en de Spaansche landen.

De toekomstige ingenieur zal uit den aard der zaak gedurende zijne technische studie weinig nagedacht hebben over het nut, dat talenkennis voor hem kan hebben. Het verdient m. i. daarom aanbeveling hem eens op dat nut te wijzen. Ik doe dit met te meer vrijheid, waar men in het algemeen niet alleen van het nut, doch zelfs van de dringende noodzakelijkheid van grondige talenkennis voor ingenieurs, industrieelen en kooplieden overtuigd is. Hoe is het te verklaren, dat het aanleeren van vreemde talen in de laatste tientallen van jaren zoo buitengewoon is toegenomen? Ongetwijfeld is het niet toe te schrijven aan een aestetisch genoegen of abstracte studieijver alleen. Wij kunnen zelfs deze factoren buiten beschouwing laten. Het is veelmeer de practische behoefte, die deze studie in zoo hooge mate heeft bevorderd; het is het geweldige overwicht, dat de talenkenners boven den niet-kenners bezit in den maatschappelijken concurrentie-strijd. Meer dan ooit is talenkennis heden ten dage een macht. Zij is een criterium van onzen huidige internationalen tijd, omdat zij is het middel, de open deur, de weg, die voor een aanzienlijk deel helpt leiden tot economisch succes. Daarom is er bij kooplieden en industrieelen een krachtigen drang merkbaar om vreemde talen zoo snel, doch tegelijk zoo volkomen mogelijk te leeren. Vooral het Nederlandsche volk legt zich met ijver en talent op deze studie toe. Het is een geluk te noemen, dat het ijver en talent in deze materie heeft, want ons volk is wel in de eerste plaats op grondige talenkennis aangewezen. Ook onze oostelijke naburen kunnen zich in dit opzicht op aanpassingsvermogen beroemen. De Duitschers schrijven het voor een belangrijk deel aan hunne kennis van vreemde talen toe, dat het hun in de laatste 30 à 40 jaar is gelukt in alle werelddeelen vasten voet te verkrijgen en op alle markten een plaats te veroveren. Een koopman is met recht de meening toegedaan, dat de grondigste zakenkennis in het buitenland tot geen resultaten kan leiden, indien een grondige talenkennis ontbreekt.

Maar talenstudie kost eenige moeite en tijd. Velen trachten zich de kennis op een minder moeilijke manier eigen te maken door een verblijf van een jaar in het betreffende land, want, meenen zij, een verblijf van een jaar in het land, waarvan men de taal wenscht te leeren, is beter en de manier aangenamer en gemakkelijker dan eenige jaren studie in eigen land. Dit is echter overdreven en in zekeren zin ook een dwaling. Indien de grammaticale kennis niet te voren flink is voorbereid, of indien men in het betreffende land de taal spelend wenscht te leeren, dus zonder intensieve studie (ook in het vreemde land), dan heeft men slechts teleurstelling te wachten. Wat bereikt men bovendien met een verblijf van een jaar bijv. in Frankrijk of Spanje, wanneer men, terugkeerende met een tamelijke kennis van de conversatie-taal, het geleerde niet onderhoudt, door het niet in praktijk te brengen? Of daarna met hetzelfde doel een jaar naar Engeland gaat, om daar zijn Fransch of Spaansch weder te vergeten? Een groot gedeelte van hen, die op deze wijze de gebruikelijke vreemde talen wenschen te leeren en die zich naderhand met eenige zelfvoltoening verbeelden het Fransch grondig meester te zijn, het Engelsch volkomen te beheerschen, of zelfs drie à vier talen in woord en schrift machtig te zijn, mislukken bij de eerste ernstige proef, die men met hunne kennis neemt.

Een verblijf in het buitenland is lang niet het eenige en ook niet het beste middel, om een vreemde taal te leeren. Het radicale middel is veeleer de stille, regelmatige en standvastige studie op zijn studeerkamer, onder de onmisbare leiding van den ervaren docent.

Onder de kooplieden en industrieelen reken ik ook, ja vooral de ingenieurs, de Hollandsche ingenieurs, die in binnen- en buitenland zulk een uitstekende reputatie genieten, die met succes tegen de ingenieurs van andere nationaliteit in technische en commercieele kennis en niet minder in energie kunnen concurreeren. De Hollandsche ingenieurs staan vanaf het verre Oosten tot aan de Westkust van Amerika in hoog aanzien en worden overal gezocht. En zij zullen weldra nog veel meer gevraagd worden, zoodra de te verwachten hooge

vlucht in handel en industrie aan Zuid-Amerika's Westkust door de opening van het Panama-kanaal begint. Lezenswaard is voor onze ingenieurs en toekomstige ingenieurs hetgeen „De IJzer- en Staal-kroniek” hierover schrijft:

„Onze reederijen geven in de laatste jaren blijk van groote ondernemingsgeest, hetgeen ook voor onzen handel en industrie een zeer verblijvend verschijnsel is. De handel volgt de vlag en al moge deze Engelsche uitdrukking ook oorspronkelijk meer betrekking hebben op de vlag als symbool van politieke macht, het gezegde is eveneens juist, wat de scheepvaart betreft. Scheepsverbindingen, geregelde lijnen, bevorderen de handelsbetrekkingen met de landen, die door de schepen dezer lijnen worden aangedaan. Met bijzondere ingenomenheid vermelden we hier dan ook, dat de vorige week het S.S. Clio van de Kon. Nederlandsche Stoombootmaatschappij — die zooals men weet tegenwoordig nauw met den Kon. West-Indischen Maildienst is verbonden — naar de Westkust van Zuid-Amerika is vertrokken en dat hiermede een geregelde maandelijksche dienst op de havens aan die Westkust is geopend.

De voornaamste havens, welke door deze lijn zullen worden aangedaan, zijn Guayaquil in Ecuador, Callao in Peru en Valparaiso in Chili.

Deze „Zuid-Pacific-dienst van de Kon. Nederlandsche Stoombootmaatschappij”, die de rechtstreeksche verbinding tot stand brengt tusschen Amsterdam en de in opkomst zijnde staten van Westelijk Zuid-Amerika, gaat door het Panamakanaal en we willen hopen, dat deze eerste geregelde dienst door dit kanaal onze scheepvaart in deze richting zulk een stoot zal geven, dat Nederland ook wat de vaart door het Panama-kanaal betreft, een positie zal gaan innemen, als het bij de vaart door het Suez-kanaal zich heeft weten te verwerven.

De tijden zijn voorloopig gunstig, nu vele buitenlandse lijnen op de Amerikaansche havens aan den Stillen Oceaan, of den dienst hebben ingekrompen of, gelijk de Duitsche, geheel zijn gestaakt. De voornaamste producten, die van de Westkust van Zuid-Amerika zullen worden gehaald, zijn cacao en salpeter, wat er heen gebracht zal moeten worden zijn in hoofdzaak fabrikaten

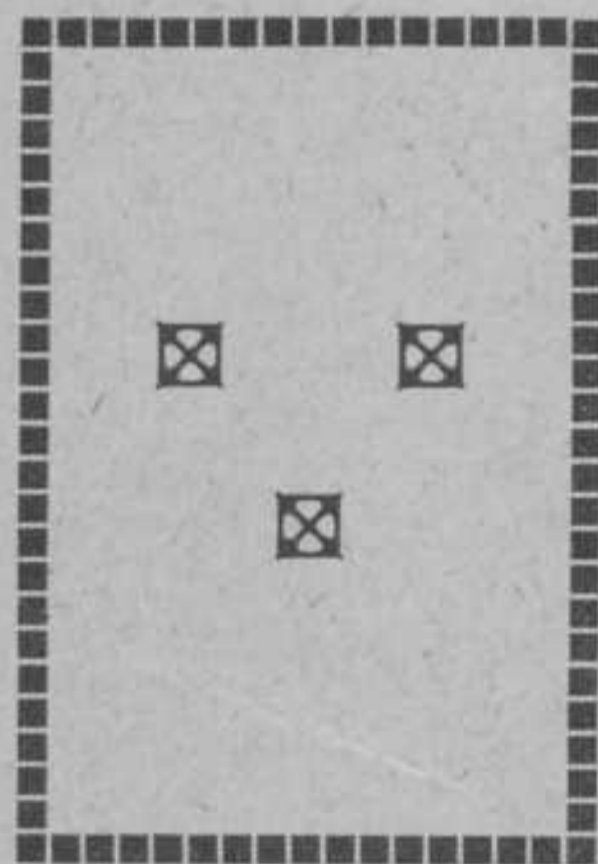
en onze handel en industrie worden dus nu met een nieuw afzetgebied in verbinding gebracht, waar we tot dusver nog weinig relaties hadden. Thans wordt de gelegenheid vergemakkelijkt, om handelsbetrekkingen aan te knopen in Ecuador, Peru, Bolivia en Chili — in welk laatste land wij, dank zij onze Ingenieurs, reeds connecties hebben — en het is te verwachten, dat van Nederlandsche zijde daarvan nu ook gebruik zal worden gemaakt. Het geldt hier, gelijk wij zeiden, landen in opkomst, landen zonder industrie, wier landbouw- en minerale producten dus met fabrikaten moeten worden betaald. Landen ook, waar waarschijnlijk menige jonge man nog een plaats zal kunnen vinden, aldus bijdragend tot de uitbreiding der betrekkingen, die ons met deze staten verbinden.

Zuid-Amerika biedt onzen handel en onze industrie nog zoo tal van mogelijkheden. Onze reederijen, die voor rechtstreeksche verbindingen met Oost- en Westkust zorgen, hebben het hare gedaan; thans is het aan onze kooplieden en industrieelen, om te zorgen, dat ook de uitgaande schepen voldoende lading hebben om de diensten loonend te doen zijn.

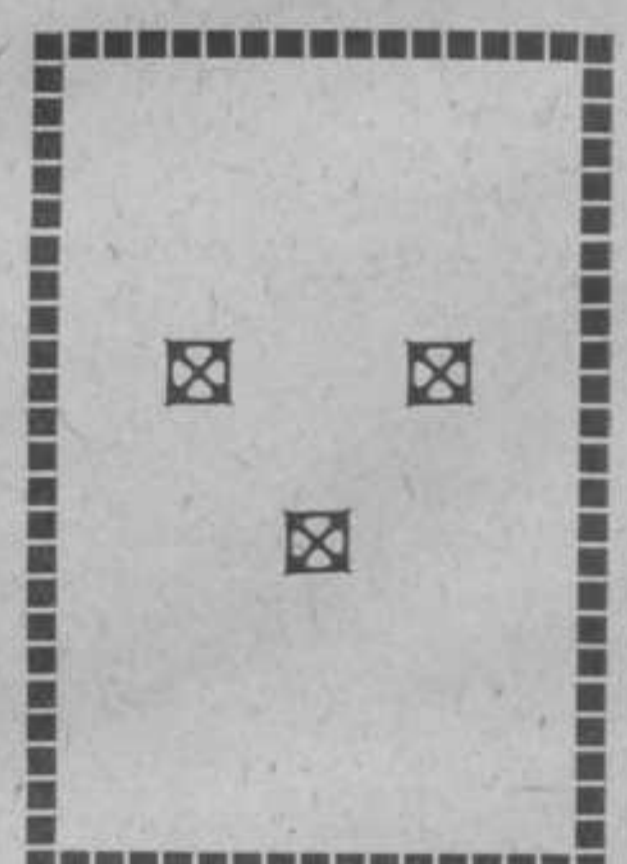
Van beteekenis zal het nu wezen, dat ook onze regeering het belang inzien van een bevordering onzer relatien met de westelijke staten van Zuid-Amerika, door een voldoende consulaire dienst. Na de verklaring van den Minister van Buitenlandsche Zaken in zijn Memorie van Antwoord op het Afdeulingsverslag over zijn Begroting van 1914, dat hij op de uitbreiding van het consulaatwezen in deze streken zijn aandacht gevestigd zal houden, mag men verwachten, dat ook in deze richting thans stappen zullen worden gedaan. Te hopen is nu ook, dat onze bankiers de noodige medewerking zullen verleenen en een gunstig voorteken is, dat spoedig na het tot stand komen van de Zuid-Amerikalijn op Brazilië en de Argentijnsche Republiek een Nederlandsche bank te Buenos-Aires werd gevestigd. Dat geeft moed om de verwachting te uiten, dat nu ook de Zuid-Pacific-lijn gevolgd zal worden door de stichting van een Zuid-Pacific-Bank, die de rechtstreeksche financieele verbinding van ons land met westelijke staten van Zuid-Amerika zal tot stand brengen.”

(Zie vervolg Tweede Blad).

ADVERTENTIEN.

H. MEEUWS.
OUDE DELFT 111 — — DELFT
TELEPHOON 157
Fijne Vleeschwaren
Delicatessen.

AKTE K. 5.

Bij voldoende deelname bestaat er gelegenheid tot het volgen van een Cursus in de Wiskunde ter opleiding voor Akte K. 5.

Inlichtingen te bekomen bij Dr. W. F. DE GROOT, Willem de Zwijgerlaan 90, den Haag.

OUDE DELFT 120 - DELFT.

Uitzending van Dinners.

Levering van Schotels.

Dagelijks verkrijgbaar de bekende NASSI GORENG.

Aanbevelend,

Oude Delft 120 :: Chr. F. RÜTER.

Net gedragen Heerenkleeding wordt tegen hooge prijzen ingekocht door **F. M. UPHUS, v. d. Werffstraat 32^B, ROTTERDAM, Teleph. Interc. 8736.**

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 7 OCTOBER 1915. No. 2.

Het kleine, maar nijvere en in ontwikkeling bij geen ander land ten achter staande Nederland zal daarvan profijt trekken, naarmate zijn belanghebbenden, dat zijn dus de kooplieden, industrieelen, ingenieurs en consulaire ambtenaren, zich met zeden, gewoonten en gebruiken van Latijnsch-Amerika hebben bekend gemaakt. En dit is alleen mogelijk, indien zij zich in woord en schrift kunnen bedienen van de officieele landstaal, dat is van het Spaansch.

De Spaansche taal is heden ten dage wegens het aantal onafhankelijke staten, waar het officieel gesproken wordt en wegens de groote uitgebreidheid dezer landen, de meest internationale taal der wereld. Deze uitgebreidheid geeft aan de taal a. h. w. een universeel karakter, want het wordt gesproken in alle 5 werelddeelen. Behalve in het moederland Spanje, is het de landstaal in Argentinië, Bolivia, Columbia, Costa Rica, Cuba, Chili, Ecuador, Guatemala, Honduras, Méjico, Nicaragua, Panama, Paraguay, Perú, Puerto Rico, República de Santo Domingo, San Salvador, Uruguay, Venezuela, in de Spaansche bezittingen aan de Noord- en Westkust van Afrika, de Golf van Guinea, het gebied van San Juan, de Filippijnen, Marianen, Palaos, Carolinen, het hooge gedeelte van Californië, in eenige Grensstaten tusschen Mexico en de Vereenigde Staten, waar, naar men wil, nog afstammelingen wonen van de Joden, die ten tijde van Isabella en Ferdinand uit Spanje zijn verdreven. De voornaamste centra der Joden, afstammelingen van de in 1492 uit Spanje verdrevenen en die 5 miljoen in aantal zijn, vindt men in Weenen, Turkije, Bulgarije, Roemenie, Smirna, Alexandrie, Kaïro, Tripoli, Tunis, Algiers en Marokko. Deze Joden spreken een verouderd Spaansch. In sommige dezer centra verschijnen couranten in dit verouderd Spaansch doch in Hebreeuwsche letters.

Het verschil in uitspraak tusschen het Spaansch, dat gesproken wordt in Spanje en dat der andere landen, is zoo gering, dat iedereen, die het gewone beschaafde Spaansch heeft geleerd, gemakkelijk het Spaansch verstaat, dat daarvan eenigszins afwijkt.

Het Spaansch is gemakkelijk aan te leeren, omdat de gramm. regels beperkt zijn. Het is gemakkelijk te schrijven, omdat de ortografie hoogst eenvoudig is. De uitspraak eindelijk is al even eenvoudig en biedt geenerlei moeilijkheden aan voor den vreemdeling met een normaal spreekorgaan, van welke nationaliteit hij ook mag zijn.

Wegens den omvang, rijkdom en vruchtbaarheid der Spaansche landen is voor hun taal een schoone toekomst weggelegd:

Argentinië alleen is grooter dan geheel West-Europa;

Mexico is grooter dan Oostenrijk-Hongarije + Duitschland + Frankrijk + Italië.

Bolivia, Perú en Venezuela zijn elk grooter dan het grootste land van Europa, (uitgezonderd Rusland);

het kleine Ecuador is nog grooter dan België + Nederland + Denemarken + Griekenland + Portugal;

het Spaansche gebied is grooter dan Europa met inbegrip van Rusland en de bevolking zal binnen niet te langen tijd 100 millicen zielen bedragen, zoodat er weldra een tijd komt, waar het Spaansch met het Engelsch (laten wij hopen op vreedzame wijze) om de opperheerschappij als taal in Amerika zal strijden.

De Engelsch sprekende landen verkeeren voor een belangrijk deel — bijna een derde (Canada, Terranova en Labrador) — in ongunstige conditie voor den aanwas der bevolking wegens het koude of barre klimaat, terwijl alle Spaansche landen zijn gelegen binnen de gematigde en warme luchtstreek en bovendien van een onvergelykelijke vruchtbaarheid zijn. Indien de bevolking door immigratie en geboorte even sterk blijft toenemen als tot op heden, dan zal de dichtheid van bevolking aanzienlijk grooter worden dan in Europa. In de geschiedenis bestaat er bijv. geen tweede voorbeeld van zulk een snellen aanwas der bevolking, zulk een economische en sociale ontwikkeling als van de Zuid-Amerikaansche wereldstad Buenos-Aires. Deze Spaansche „Ville Lumière” bezit reeds bijna 1½ miljoen inwoners en indien de groei zoo doorgaat, zal het zielen aantal binnen enkele jaren 3 miljoen bedragen.

De bevolking van geheel *) Argentinië bedroeg in 1810 400.000 zielen, in 1869 1.800.000, in 1881 2.600.000 (dus een toename van 300%), in 1895 4 miljoen en in 1909

*) Tot mijn spijt heb ik geen gegevens uit de laatste jaren; die van 1909 was echter reeds belangrijk.

6.800.000. Daar de oppervlakte van Argentinië bijna 3 mill. vierk. K.M. bedraagt, dat is 6 maal Duitschland, volgt daaruit, dat bij een dichtheid van bevolking als Duitschland, het aantal zielen 400 miljoen zou bedragen, hetgeen ons doet denken aan het zielen aantal van het Chineesche Rijk. Wanneer men de vruchtbaarheid en rijkdom van den bodem, het heerlijke klimaat en de gunstige ligging in aanmerking neemt, is het bereiken van dit bevolkingcijfer in de toekomst geen onmogelijkheid.

Argentinië houdt zich in de eerste en voornaamste plaats bezig met landbouw en veeteelt en daar het cijfer der bevolking tot de productie in de verhouding van 1 tot 100 staat, kan men hier dus van een enorme overproductie spreken. De Pampa wordt dan ook langzamerhand de voorraadschuur der wereld. Ongeveer 35 jaar geleden exporteerde Argentinië 200 ton tarwe, thans 4 mill. ton en bijna ½ mill. ton meel. In de totale wereldproductie van vlas neemt het de eerste plaats in. In 1909 was de oogst ruim 1 mill. ton, waarvan toen reeds 900.000 ton werd geëxporteerd. Het nam in 1909 al de derde plaats in wat de maisproductie betreft en de eerste plaats als exporteur van dit artikel. De wijnproductie in Mendoza bedroeg in 1909 2,3 mill. H.L. De waarde aan wijn, die in dat jaar in de bodega's lag bedroeg Ptas. 60 mill.

Een andere onuitputtelijke bron van rijkdom vormt de veestapel. In 1909 bezat A. 30 mill. runderen, 8 mill. paarden, bijna 70 mill. schapen en 1½ mill. varkens.

Wanneer men bedenkt, dat de export elk jaar sterk toeneemt wegens de steeds grootere uitbreiding der landbouwterreinen, is de veronderstelling niet gewaagd, dat alleen reeds voor deze republiek een tijd zal aanbreken, dat het met de groote zuster-republiek in het Noorden met succes om den voorrang als producent gaat wedijveren. Ook in den beroemden President van Argentinië Dr. Peña hadden de Vereenigde Staten een tegenstander van hunne opslorplings- en monopolie-plannen en van hun Monroe-stelregel: „Amerika voor de Amerikanen” gevonden, omdat Dr. Peña op het Pan-Amerikaansch Congres, dat indertijd te Washington werd gehouden en dat hij als Argentijnsch afgevaardigde bijwoonde, het edeler en schooner beginsel daartegenover stelde: „Amerika voor de geheele menschheid.”

J. B. KERPESTEIN.

Docent i/d Spaansche taal etc. a/d
Technische Hoogeschool en a/d
Nederl. Handels-Hoogeschool.

TOONEEL.

Trust en andere ideeën.

Er is al veel geschreven over de handelingen van den heer Eduard Verkade, naar aanleiding van zijn directeurschap van het Rotterdamsch Tooneelgezelschap. Toch lijkt het mij niet ondienstig ook in 't S. W. in 't kort eenige op en aanmerkingen hierover te maken. De woede, die Verkade's plannen bij een aantal menschen hebben veroorzaakt, vind ik m. i. best te verklaren. Men staat altijd vijandig tegenover iets nieuws, en vooral de Hollander heeft een sterke gehechtheid aan personen, die hij vereert, zoodat het heel begrijpelijk is, dat b.v. Top Naeff verontwaardigde stukken schreef, en haar beschermeling, Willem Royaards, de hand boven het hoofd hield. Want men voelde in de machtige opzet van Verkade's ondernemingsgeest waarschijnlijk zeer terecht een gevaar schuilen voor de buitengesloten tooneel-exploitanten Royaards en Heijermans.

Royaards, die vooral vereerd wordt door de literaire Nederlanders, omdat hij van 't tooneel een stuk woordkunst maakt, zou waarschijnlijk niet opgewassen zijn tegen het machtige blok van drie tooneelgezelschappen en de veldwinnende populariteit des heeren Verkade.

Hoe het zij, men kan niet anders dan bewondering gevoelen voor dezen genialen regisseur, die ook op finantieel gebied blijk geeft een zeer juist blik te hebben. Uit zijn handelen spreekt durf en ondernemingsgeest. Durf — want thans zal Verkade reeds ondervonden hebben, wat het zeggen wil als er in 't geheim, achter de schermen tegen je geageerd wordt. Want er wordt veel tegen Verkade geschreven, in de dagbladen, in de groene, in de ware Jacob en tal van andere blaadjes en ook stilletjes aan wordt er stemming tegen hem gemaakt. Ik behoef niet te zeggen, hoezeer ik dat veroordeel, maar dat is nu eenmaal 's werelds loop.

Aan Verkade was het thans die praatjes dood te slaan, door de menschen overtuigend te bewijzen, dat zijn opvatting de juiste is. De trust is nog te kort in werking om

daarover iets positiefs te kunnen zeggen. Een feit is echter dat de leider van „die Haghspelers” over de beste speelkrachten beschikt, en daarom juist had hij de gebiedende noodzakelijkheid behooren in te zien van met een krachtig gebaar het nieuwe seizoen te openen. Dat heeft hij niet gedaan, en dat is zijn groote fout.

In plaats van met die goede krachten een goed stuk te geven, opende hij het seizoen slap met een voortzetting van de „Huwelijksreis”, dat nu wel een heel aardig succes voor zijn vrouw is, maar tenslotte toch een groot prul blijft; en een reprise van eenige oude stukken, die ook weinig fleurig aandeden.

Welke beteekenis heeft echter het optreden van Louis Bouwmeester als gast! Dat grenst aan 't waanzinnige! Wie gist het doel? Ik waag het niet. En dan, hoe is het in 's hemels naam mogelijk om een stuk als „Dr. Hyde en Mr. Parke” te geven, zoo'n groteske draak! Waarom spelen er in „Een ideaal echtgenoot” zoo'n twijfelachtige krachten als Tartaud-Klein? Wanneer komt de trust-bom nu eens los in een overweldigend succes! of moet de overtuiging langzaam rijpen? Maar dan toch niet op deze wijze. Men zegt dat Verkade in de mode is, en 't had er wel veel van, maar ik zeg u toch, dat de heer Verkade gevaarlijk spel speelt op economisch gebied en dat het aantal abonné's sinds verleden jaar is afgenomen. Ook het publiek wordt geméleerder, dat is een kwaad teeken! Als kruideniers en kappers, slaggers en bakkers het theater Verkade bezoeken, dan is het met de kunst gedaan. De goede smaak . . . ho! maar. Wanneer de meer beschaafde standen, de hogere kringen en het z.g.n. intellectueele proletariaat zijn schouwborg mijden gaan, dan kan Eduard Verkade dit geheel wijten aan de weinig juiste keuze der stukken. Het is verwonderlijk dat een man van zoo hoog intellect en zoo verfijnden smaak, kan overgaan tot een repertoire als waartoe Verkade is afgedaald. Ik vind het jammer, vreeselijk jammer! En zie dan het theater, het zaaltje, de omgeving, de decors! Hoe verrukkelijk is dat alles.

En de goede zede begint bij het publiek ook alreeds te verdwijnen: Waar zijn jacket, smoking en rok? Ik ben niet als Couperus. Ik houd niet van democratisering der kunst. Aristocratie waarde lezers, ware aristocratie is het eenige. Trouwens Couperus is ook niet democratisch. Hij heeft alleen een slecht stukje geschreven in een reclame boekje van een groot heeren kleeding-magazijn, maar daar heeft hij nu ook zelf al spijt over, nu hij het geld beet heeft. Dit als losse opmerking.

Om nu tot het tooneel terug te keeren. M. i. zou die trust prachtig kunnen werken. We zouden stukken kunnen zien met de beste bezetting en het ensemble-spel behoeft er geenszins onder te leiden. Laten we hopen dat de afdwaling een tijdelijke is geweest, dat Verkade in de keuze en opvoering zijner stukken zal voortgaan op 't pad van intellect en verfijnden smaak, dat hij zichzelf zoo prachtig gebaad heeft. Zichzelf en ons allen. Want hij heeft de Hollandsche tooneelkunst weten op te voeren, weten omhoog te brengen. Laat hij in die richting voortgaan! Ik verwacht veel van hem. En laat dan „Een Ideaal Echtgenoot” zijn de terugkeer tot het juiste en betere. Want zooals hij mij zelf zeide, de stukken van Shaw en Wilde zijn het beste wat er op 't oogenblik aan tooneelwerk verschijnt. Dat voel ik geheel zoo. Laat anderen vrij schelden op deze holle salonstukken! Voor mij zijn zij iets zeer bijzonders door hun fijnheid en diepte en door de wonderlijke zuiverheid van hun rythme. Ja, het rythme bij Shaw en Wilde is mooi, zooals ook in „de Duivel”, in „een Huwelijk onder Lodewijk XV”, in „de Dienstknecht in het huis” en vooral in „Hamlet”, het grootste, heerlijkste rhythmewerk dat er op 't oogenblik op ons tooneel wordt opgevoerd. Hebt ge wel ooit eens er over gedacht, en beseft, waarde lezer, dat het het rythme was, dat U genieten deed, bij het zien van een mooi stuk tooneelkunst; rythme in lijn, in kleur en in geluid, die versmolten zijn tot een wonderlijke harmonie.

WIDO.

INGEZONDEN.

Het „Comité Néerland-Belge d'Art Civique” en de wederopbouw van de Steden en Dorpen in België.

Onder den naam van „Comité Néerland-Belge d'Art Civique” (C. N. B. A. C.) (Nederlandsch-Belgische Stedenbouw Commissie), onder de bescherming van Zijn Excellentie Baron Fallon, gezant van de Belgische Regeering te 's-Gravenhage, en onder leiding van de heeren: Mr. Paul Otlet, advocaat, algem. secretaris van de Union des Associations Internationales, medestichter van het Internationaal Biblio-

graphisch Instituut en het Internationaal Museum te Brussel, Dr. H. P. Berlage, architect te 's-Gravenhage, Jos. Th. I. Cuypers, C. I., architect te Amsterdam, Prof. Henri Evers, architect te Rotterdam, hoogleeraar aan de Technische Hoogeschool te Delft, afgévaardigde voor Nederland van de „Union Internationale des Villes”, en Louis van der Swaelmen, landschap-architect te Brugge, met de heeren Hubert Hoste, architect te Brugge, als secretaris van den zetel te Den Haag en Jan Pauw, architect te Amsterdam, als secretaris van het bureau te Amsterdam, is in Nederland in verbinding met de „Union Internationale des Villes”, een studie-commissie opgericht, welke zich uitsluitend bezighoudt met het verzamelen van alle documenten en gegevens, welke te verkrijgen zijn, betreffende de nieuwste inzichten, gemaakte studiën en opgedane ervaringen in Nederland op het gebied van het aanleggen van steden en dorpen, ten einde deze ter zijner tijd ter beschikking te stellen van belanghebbenden in België.

Deze commissie sluit het maken van uitgewerkte projecten buiten haar arbeidsveld, evenals alle speculatieve financiële of commerciële ondernemingen.

De zetel van de C. N. B. A. C. is gevestigd te 's-Gravenhage; deze commissie houdt voeling met de „Commission Centrale des intérêts intellectuels du Comité belge de La Haye.”

Inlichtingen worden verstrekt door het bureau te Amsterdam, Rijksmuseum, (bureau-architect), aldaar.

Het moest niet minder zijn dan den oorlog met de onherstelbare verwoestingen, welke er mede samengaan, om de algemeene aandacht te vestigen op 't vraagstuk van stadsaanleg — niettegenstaande dat de Stedenbouw juist doordat zij het geheele leven omvat, de Sociale Kunst bij uitnemendheid zou moeten zijn.

Het begrip Stedenbouw, Science of Town-Planning, zooals de Engelschen het uitdrukken, en Landscape architecture, dat de Amerikanen uitbreiden tot het stedelijk, landelijk en natuurlijk landschap, is nog niet tot de menigte gedrongen.

Ofschoon de gróote Burgemeester van Brussel, wijlen Karel Buls, welke de eerste is geweest van alle schrijvers op het gebied van de Stedenbouw, om de uitdrukking „Esthétique des Villes” te formuleeren, en dat reeds meer dan een kwart eeuw geleden, was de eerste min of meer geregelde en algemeene manifestatie van de Stedenbouw in België, het Congres der Steden gehouden te Gent in 1913, naar aanleiding van de Wereldtentoonstelling in deze stad in hetzelfde jaar.

Op praktisch gebied was de eerste belangrijke systematische toepassing de internationale prijsvraag voor de uitbreiding van Antwerpen.

De „Union Internationale des Villes”, een permanent lichaam, ontstaan tengevolge van het Gentsche Congres en gezeteld te Brussel, benevens de „Union des Villes et Communes Belges”, welke met eerstgenoemde verbonden is, waren de eerste en eenige pogingen in België om een algemeene en centrale organisatie voor Stedenbouw in het leven te roepen.

Tot op heden zijn de studiën op stedenbouwkundig gebied in dit land het deel van een aantal architecten, technici en kunstenaars, niettegenstaande sporadisch voorkomende bemoeiingen van officieele of particuliere lichamen, als: de Koninklijke Commissiën van Kunst, Oudheidkunde en het Natuurschoon, de Gezondheidscommissie en de Commissie tot Verbetering van het Leven ten Platte Lande, de Koninklijke en Gewestelijke Oudheidkundige Vereenigingen, Centrale en Provinciale Vereenigingen van Architecten, de Studiecommissie „Groot Brussel”, de Bonden en de Federatiën van Vereenigingen tot Bescherming van de Natuur uit wetenschappelijk oogpunt en tot Behoud van het Natuurschoon, natuurlijke en historische Monumenten in België of in zekere gedeelten van het land.

Het ware klinische geval, waaraan België op het oogenblik ten prooi is, heeft in alle gemoederen de overtuiging doen post vatten, dat een georganiseerde interventie van de overheden noodzakelijk is bij de oplossing van het probleem van den wederopbouw en de ontwikkeling van de in den oorlog beschadigde of verwoeste steden.

Het is trouwens ook de conclusie van de Koninklijke Monumenten en Natuurschoon Commissie in België in haar Rapport, betreffende de administratieve verplichtingen ten laste komende van de overheden bij den wederopbouw van de in den oorlog van 1914 verwoeste steden en dorpen, opgesteld door de heeren Lagasse de Locht, voorzitter, en Paul Saintenoy, architect, lid van genoemde Commissie en opgenomen in het Bulletin van de Koninklijke Commissie voor Kunst en Oudheidkunde, te Brussel in November 1914.

Het is aan Engeland, dat wij het eerste initiatief, betreffende buitenlandse medewerking in deze aangelegenheid verschuldigd zijn.

De Conferentie van Londen „voor de wederopbouw van België”, gehouden in Guildhall van 11 tot 15 Februari 1915, op initiatief van de „Union Internationale des Villes” en de „International Garden Cities and Town-Planning Association”, onder voorzitterschap van den heer Helleputte, Minister van Openbare Werken in België, heeft op haar beurt, met algemeene stemmen, de door den Minister zelve voorgestelde besluiten het beginsel van interventie inleidend en nader bepalend, aangenomen.

Het „Belgium Town Planning Committee” te Londen, uitvloeisel van de Londensche Conferentie, organiseert onder andere een cursus van stedenbouw voor de Belgische architecten in de lokalen van de Londensche Hoogeschool.

Het „Comité Néerland-Belge d'Art Civique” wenscht in absolute overeenstemming met de besluiten van de Londensche conferentie te handelen.

Het stelt zich hoofdzakelijk ten doel mede te werken om de overheden in het bezit te stellen van een zoo groot mogelijk aantal elementen en gegevens ter kennisneming en ter vergelijking op het gebied van de Stedenbouw, opdat hunne te nemen besluiten een werkelijk krachtadigen invloed zullen uitoefenen.

Het ligt in de bedoeling deze door middel van een nationaal en internationaal onderzoek verzamelde materialen

1. vast te leggen in een Handboek van begrippen en praktische wenken betreffende den aanleg van Steden;
2. te doen dienen voor een Centrum van Internationale Documentatie, geregeld bijgehouden en ontwikkeld op het bureau van de Union Internationale des Villes te Brussel;

om met de uiteenzetting van de nieuwste gegevens op het gebied van Stedenbouw te kunnen antwoorden op de vraag: welke de voornaamste in beginsel te verwachten algemeene en buitengewone gesteldheden zijn voor alle in overweging genomen gevallen en in welken geest deze gesteldheden behandeld moeten worden, ten einde te passen aan de nationale omstandigheden en gezindheid en om ze door middel van wederzijdsche banden te hechten aan het algemeene Plan voor den aanleg van België, zooals gewenscht door de vergadering van Londen.

De samenstelling van dit Handboek, alle onnoodige literatuur vermijdende, heeft niet de naïveteit aanspraak te maken op het geven van een recept „goed voor alles”, maar wil uitsluitend een Gids, een werktuig samenstellen, om allen, die geroepen zullen worden er gebruik van te maken, drie voorname dingen veroorloven:

1. zich te overtuigen, dat er werkelijk een wetenschap, een kunst, betreffende stadsaanleg, bestaat, een op waarneming berustende wetenschap, een sociale kunst, en geen dogmatische leerstelling;
2. kennis te nemen van de nieuwste opvattingen van de autoriteiten en deskundigen op het gebied;
3. te beschikken over een enorme documentatie, uiterst gecondenseerd, betreffende alle betrokken onderwerpen en het onschatbaar voordeel van onmiddellijk te weten waar zich te vervoegen, om de bronnen van deze documentatie te bereiken, met het oog op meer uitgebreide studiën, welke elk geval voor zich, door lokale omstandigheden bepaald, zou kunnen vorderen.

De voornaamste hoofden, waaronder de veelvoudige aesthetische en technische vraagstukken, uitvloeiselen van de Stedenbouw, moeten worden gezien, zijn:

I. De studie van het Land als geheel beschouwd in verband met onderlinge betrekkingen van allerlei aard: aardrijkskundig, economisch, politiek, geschiedkundig, taalkundig, schilderachtig, enz., en bovenal physionomie tot de steden.

II. De Oudheidkunde en de Geschiedenis.

III. De Economie in alle hare vormen, met betrekking tot den bodem, handel, industrie, finantieel en het stadsleven.

IV. De Verkeerswegen: wegen, straten, kanalen, waterwegen, spoor- en tramwegen.

V. Het Moderne Stadsplan volgens de nieuwste opvattingen van de Stedenbouw.

VI. De Woning.

VII. De Hygiëne.

VIII. Ontspanning. Open-ruimten, Sporten, Parken, Tuinen, Beplantingen enz.

IX. Tuinsteden.

X. De Opvoeding in alle hare vormen. Scholen, Musea, Schouwburgen en Concertgebouwen.

XI. De Kunst in het gemeenschappelijk en het private leven.

XII. Het Landelijk probleem, Landbouw, de Boschbouw, het Natuurschoon, de Landelijke woning en het leven ten plattelande, Arbeiderswijken.

XIII. De Techniek op alle gebied.

XIV. Het Juridisch vraagstuk: dubbele wetgeving van den Staat tegenover de Gemeenten, van de Gemeenten tegenover de Particulieren, om te komen tot een Wetsvoorstel betreffende Stedenbouw en Bescherming van de Natuur, bestemd om te dienen als basis bij de discussie en voor de tijdelijke maatregelen en goedkeuring van de wettelijke bepalingen, welke van kracht zijn op den dag van het sluiten van den vrede.

De C. N. B. A. C. heeft zich tot op heden de medewerking verzekerd van de meest vooraanstaande personen voor de te behandelen onderwerpen.

De lijst is geenszins afgesloten, doch bevat behalve de reeds genoemde namen van de heeren Berlage, Cuypers en Evers, die van de heeren:

Dr. Jan Kalf, Secretaris der Rijksmonumenten Commissie, Den Haag.

P. Bakker Schut, c. i., Scheveningen.

J. H. W. Leliman, b. i., Amsterdam.

J. Gratama, c. i., Amsterdam.

Jan Stuyt, Architect, Amsterdam.

W. Kromhout Czn., Architect, Rotterdam.

J. E. van der Pek, b. i., Mevrouw van der Pek—Went, Amsterdam.

G. W. van Heukelom, c. i., Hoofding. Chef van den Dienst Weg en Werken der S.S., Utrecht.

A. M. van Rood, c. i., Ing. bij de S.S. Maastricht.

Dr. L. R. Wentholt, c. i., Ing. bij den Rijkswaterstaat, Assen.

P. Joosting, c. i., Ing. bij de S.S., Utrecht.

H. F. Hartogh Heijs van Zouteveen, leeraar aan de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool, Wageningen.

R. H. Roland Holst, Kunstschilder, Laren. (N.-H.)

Mej. Dyserinck, Secr. Hoofdbestuur der Ned. Ver. Schoonheid in Opvoeding en Onderwijs.

J. D. Ros, leeraar a/d Academie v. Beeldende Kunsten, Den Haag.

Voorts wenscht het C. N. B. A. C. in verband met de Commission Centrale des Intérêts Intellectuels au Comité Belge de La Haye, de medewerking van alle nationale intellectuele krachten onder de vluchtelingen en geïnterneerden, welke in deze studiën belang zouden stellen, systematisch te organiseren.

De Commissie roept alle Belgen en Nederlanders op hunne medewerking of steun te verleen.

Het ondernomen werk gelijktijdig, studiewerk en propaganda van ideeën, met als beginsel, dat de bijdragen van ieder ten goede komen aan de kennis van allen, verzoekt alle personen, Architecten en Technici op alle gebied, Kunstenaars, Schrijvers of oningewijden, die denken ons van dienst te kunnen zijn met het aanbrengen van hunne persoonlijke ervaringen, betreffende belangrijke gevallen, hen bekend, bibliographische gegevens of een technische bijdrage voor het werk van de Commissie of die genegen zouden zijn de Commissie studiën, brochures, boeken of graphische documenten te schenken, zich bekend te maken aan het bureau te Amsterdam, door te schrijven aan Louis van der Swaelmen, C. N. B. A. C., Rijksmuseum (bureau arch.) in die stad.

(Zie verder Derde Blad).

ADVERTENTIEN.

S. VAN DER MAREL

CHOORSTRAAT 11 TELEFOON 203

Speciaal adres voor:

fijne Roomboter

en prima

oude en jonge Kaassoorten

Hebt U iets op te ruimen

als: GEDRAGEN KLEEDING, SCHOENEN, RIJWIELEN, enz., enz., zendt Briefkaart aan ²¹⁵¹

J. Th. ZONDERLAND, Hoefkade 729, d. Haag

en U ontvangt de hoogste waarde.

DE EERSTE AMERIKAANSCH E

REPARATIE-INRICHTING en CHEMISCH REINIGEN

HIER TER STEDE,

JACOB-GERRITSTRAAT 16-18. - DELFT.

Onze zaak, welke op dezelfde **leest** is **geschoeid** als de **wereldberoemde Amerikaansche**, bevat **niets nieuws** of **geheims**, doch door de **alleruiterste zorgen**, welke aan **alle werkzaamheden** besteed worden, hopen wij **ons** het **vertrouwen waardig** te maken, en kunnen wij met een **overtuigende gerustheid U aanbevelen**, kennis te maken met onze **wijze van werken en bedienen**.

Onze **inrichting**, welke zich belast met het **Keeren**, het **Repareeren**, het **Veranderen**, het **Moderniseeren**, het **Chemisch Reinigen** en **Model Oppersen**, staat onder **toezicht** van **eerste klasse vaklieden**, die hun **sporen** door **jarenlange ondervinding** verdiend hebben, waardoor het ons mogelijk is, **elk in bewerking geweest zijnde kleedingstuk** in **prachtige conditie** te kunnen afleveren.

Hierbij laten wij eene prijscourant volgen:

TARIEF voor het CHEMISCH REINIGEN en MODELLOPPERSEN:

Winterjas . . .	f 1.25 tot f 2.—
Demi-Saison . . .	" 1.— " 1.75
Gekleede Jas . . .	" 1.— " 1.50
Jacquet	" 1.— " 1.25
Colbert	" 1.— " 1.25
Pantalon	" 0.50 " 1.—
Vest	" 0.50 " 1.—
Damesmantels . . .	" 1.25 " 2.50
Costuumrokken . .	" 1.— " 1.75
Geheele Dames-Costuums }	" 2.— " 2.75

Alle bestellingen worden zoo spoedig mogelijk ten uitvoer gebracht.

TARIEF voor HEERENKLEEDING:

Gekleed Costuum keeren	f 12.—
Jacquet " " "	" 11.—
Colbert " " "	" 10.—
Winterjas " " "	" 8.—
Demi-Saison " " "	" 8.—
Jachtjas " " "	" 11.—
Automobiljas " " "	" 12.—
Cape " " "	" 6.50
Pantalon " " "	" 3.—

Voor prima patent fluweelen kragen berekenen wij f 0.75.

TARIEF

voor DAMESKLEEDING:

Mantel-Costuum keeren	f 12.—
Jacquet " " "	" 9.—
Paletot " " "	" 9.—
Damesrok " " "	" 3.—
Cape " " "	" 5.50

Voor hierboven **NIET** genoemde werkzaamheden zal zeer gaarne prijs opgegeven worden, met elke verdere gewenschte inlichting.

Afhalen en bezorgen zonder prijsverhooging.

VOLLEDIGE GARANTIE en HOOGST FIJNE AFWERKING

AFLEVERING ZOO SPOEDIG MOGELIJK, B.V. VOOR 12 UUR
BIJ ONS, DEZELFDE AVOND NOG THUIS BEZORGD. - -

ONZE PRIJZEN ZIJN UITSLUITEND à CONTANT.

WIJ GEVEN VOLLEDIGE GARANTIE:

voor elk kleedingstuk wat niet aan de hoogste eischen voldoet,
voor elke beschadiging daaraan door schuld of verzuim ontstaan,
voor aflevering op tijd,
voor uiterst lage prijsberekening en hoogst fijne afwerking.

JACOB-GERRITSTRAAT 16-18. - DELFT.

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 7 OCTOBER 1915. No. 2.

TECHNISCHE HOOGESCHOOL.

Propaedeutische examens gehouden na de
Zomervacantie 1915.

Geslaagd voor:

Civiel-Ingenieur.

P. J. W. Kennis. E. M. H. Schaank.
W. J. de Kock van Leeuwen. W. Schermerhorn.
J. Potma. J. P. van Toulon van der Koog.
J. M. F. Romein. J. J. H. Vos.
A. J. H. L. Rosenquist. C. H. Wittenberg.

Werktuigkundig Ingenieur.

J. J. Ph. Cattel. E. N. Rahusen.
J. E. Loke. F. W. Chr. G. Stolk.
J. A. Moll.

Scheepsbouwkundig Ingenieur.

J. W. Bonebakker. E. van Dieren.
C. J. Bouten.

Electrotechnisch Ingenieur.

G. A. ten Hoopen.

Scheikundig Ingenieur.

Chr. J. G. Aarts. A. F. Rijken.
A. M. Knottnerus. Mej. J. A. van der Spek.
A. W. Langereis.

Mijn-Ingenieur.

W. F. C. Engelbert van Bevervoorde.

Aanvang der colleges en oefeningen.

(Vervolg).

Maandag 4 October.

Prof. P. D. C. Kley t., oefeningen.
Dr. J. G. Sleeswijk, colleges en oefeningen.

Woensdag 6 October.

Prof. W. H. L. Janssen van Raay, colleges.

Vrijdag 8 October.

Prof. P. D. C. Kley t., colleges.

Maandag 11 October.

Prof. Dr. M. de Haas, colleges en oefeningen.
Prof. J. Nelemans, c.i., college waterbouwkunde
C₂ B₂.

Dinsdag 12 October.

Prof. Dr. L. H. Siertsema, colleges en oefeningen.

Microscopische Anatomie.

Het college „Algemeene microscopische anatomie” (afstammingsleer) zal deze week nog niet beginnen, maar zeer waarschijnlijk aanvagen op Vrijdag 15 October a.s.

Het college „Bijzondere microscopische anatomie” gaat wel door.

In overleg met de deelnemers zijn de uren voor den cursus „Algemeene microscopische anatomie” als volgt vastgesteld:

Dinsdag 's avonds 7¹/₄—9³/₄ uur.
Woensdag " 7¹/₄—9³/₄ "
Vrijdag 's middags 1¹/₄—4¹/₂ "

De cursus is aangevangen Dinsdag 5 October.

De lijst voor deelneming aan het Seminarium van Prof. Böeseken ligt ter teekening in de balanskamer T₅.

Prof. Klopper herinnert er aan, dat teekeningen van Graphostatica, om in aanmerking te kunnen worden genomen bij de vrijstellingen, moeten zijn ingeleverd: vóór 1 December wat betreft de Januari-examens; vóór de Paaschvacantie wat betreft de Juni-examens.

MEDEDEELINGEN.

Vereeniging ter behandeling van Ethische en
Godsdienstige Vraagstukken.

Lezing op Vrijdag 15 October 1915, Zaal 32 (hoofdgebouw),
aanvang 8¹/₂ uur.

Spreker: J. Zeehandelaar.

Onderwerp: Suggestie en Hypnose.

ADRESVERANDERINGEN.

W. Bakker,
J. van den Berg,
J. Bergsma,
E. Bisschoff,
J. W. P. Bosman,
W. Buddingh,
J. B. Dumont,
W. H. Enno van Gelder,
C. P. M. Frijlinck,
A. G. Fuchs,
N. D. Go,
E. J. Gratama Szn.,
J. Haasnoot,
A. J. van Haften,
J. D. Hammer,
B. Th. W. van Hasselt Jr.,
J. A. K. van Hasselt,
W. Th. M. Hendrichs,
H. W. Hofstede,
J. Hoogendijk,
H. J. Juursema,
W. van Konijnenburg,
G. F. M. Loep,
B. J. Z. ten Rodengate
Marissen
J. M. F. Romein,
A. F. Rijkema.
J. Salm,
Saringat,
R. A. Schreuder Peters,
O. van den Toorn,
W. L. Voorduin,
P. J. Willekes Macdonald,
P. J. Winkler Prins,
P. J. A. Wijn.
J. G. Wijn,
J. IJpen,
C. Zwanenburg,
C. H. G. van Zijll de Jong,

Laan van Overvest 52, Delft.
Oranje Plantage 19, Delft.
Koormarkt 66a, Delft.
Oude Delft 37, Delft.
Oude Delft 162, Delft.
Nicolaïstraat 83, Den Haag.
Oude Delft 136, Delft.
Oostsingel 19, Delft.
Hertog Govertkade 8, Delft
Koningsplein 81, Delft
v. Leeuwenhoeksingel 13, Delft.
Oude Delft 136, Delft.
Maassluis.
Voorstraat 89b, Delft.
Daguerrestraat 199, Den Haag.
Oude Langendijk 1b, Delft.
v. Hogendorpstr 12, Haarlem.
Rotterdamsche Weg 74, Delft.
v. Leeuwenhoeksingel 36, Delft.
Oude Delft 37b, Delft.
Hugo de Grootstraat 76, Delft.
Hooikade 17, Delft.
v. Leeuwenhoeksingel 36, Delft.
v. Leeuwenhoeksingel 13, Delft.
Oostsingel 19, Delft.
Van Loostraat 135, den Haag.
Archimedestraat 84, den Haag.
Zuiderstraat 21, Delft.
Poortlandlaan 19, Delft.
Hooikade 18, Delft.
Oude Delft 161a, Delft.
Nieuwe Plantage 77, Delft.
Hugo de Grootstraat 30, Delft.
Markt 44a, Delft.
Markt 44a, Delft.
Haagweg 104, Delft.
Voorstraat 48, Delft.
Hertog Govertkade 8, Delft.

CORRESPONDENTIE.

Inzenders van den prijsvraag: „Ideaal Studentenleven”
worden verzocht hun inzendingen zoo gauw mogelijk aan
't redactie-bureau van dit blad, Koormarkt 62, terug te halen.
REDACTIE.

ADVERTENTIE.

K. MOLENAAR JR., Voorstraat 20. - Telef. 616.

— KLEERMAKERIJ. —

'T BESTE ADRES VOOR EERSTE KLAS WERK.

GROOTSTE KEUZE.

BILLIJKE CONDITIES.

Huur-Pianino's

van af f 4,- per maand;
door huur in eigendom
f 6,- per maand.

Huur-Orgels

van af f 3,- per maand;
door huur in eigendom
f 5,- per maand.

PRIJSCOURANT GRATIS VERKRIJGBAAR

HEES & Co.

PEPERSTRAAT 8-10. - DELFT.

G. & H. OUWERLING.

Choorstraat 28.

Corpsleverancier.

DELFT.

TELEPHOON 249.

Bureaux. Boekenkasten.
Riddertafeltjes. Clubfauteuils.
Kamer-Decoratiën enz.

A. J. PRINS, Choorstraat 4

Dictaat Cahiers.

RECLAME CAHIERS, 160 bldz. dik.
prima kwaliteit papier, met wasdoek omslag,
per stuk 20 cent.

Teekenborden,

met garantie. Zeer voordeelige aanbieding.
VERKOOP UITSLUITEND à CONTANT
tegen zeer lage prijzen.

Hôtel „CENTRAL”.

CAFÉ-RESTAURANT 1e RANG.

WIJNHAVEN 6-7.

OUDE DELFT 92.

AFZONDERLIJKE BILJARTZAAL.

Auto- en Rijwiel-Garage aan de achterzijde der zaak, Oude Delft 92. Tevens ingang.

Zalen voor Vergaderingen, Déjeuners, Dinners en Soupers.

Ook DINERS BIJ ABONNEMENT.

Rookt A. HILLEN'S nieuwe merken:

JUWEL, een geurige 3 cent Sigaar.
MOORTJES, de meest bekende 3 cent Sigaar
SALOME, 3½ cent Sigaar.
DEVISA, een geurige, lichte onover-
troffen 4 cent Sigaar.

Verkrijgbaar te Delft in A. HILLEN'S Filialen:
Oude Delft 82. Telefoon 367.
Hoek Oude Delft-Kolk. Telefoon 265,
en in ons Verkoophuis Jacob-Gerritstraat 17,
(J. G. v. D. SIEPKAMP.)

Natuur en Vernuft

Verrassende uitkomsten van 's menschen speurzinn
en vindingrijkheid
onder leiding van

Dr. N. G. VAN HUFFEL,

door deskundigen op verschillend gebied.

Met 700 à 750 illustraties, waaronder 26 prachtige
prenten in kleuren.

De intekening is opengesteld bij de Technische
Boekhandel en Drukkerij J. WALTMAN Jr., Bin-
nenwatersloot 33.